

Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació

RESOLUCIÓ d'1 de setembre de 2008, del director general d'Investigació i Tecnologia Agroalimentària, per la qual es modifiquen les normes per a la producció integrada en vinya, en l'àmbit de la Comunitat Valenciana.
[2008/9925]

La Resolució de 17 de gener de 2008, del director general d'Investigació i Tecnologia Agroalimentària, va establir les normes per a la producció integrada en vinya en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, que actualment estan en vigor (DOGV núm. 5696, de 5 de febrer de 2008).

Els recents canvis en els límits màxims de residus corresponents a diferents matèries actives de fitosanitaris aconsellen actualitzar estes normes tècniques.

Atés que les normes tècniques complixen, en general, els requisits exigits en el Reial Decret 1201/2002, de 20 de novembre, pel qual es regula la producció integrada de productes agrícoles, en especial en allò que es disposa en els articles 3 a 8 i en els annexos, on s'establixen les exigències comunes o mínimes de la producció integrada, però s'han d'adaptar en alguns aspectes.

Atés allò que es disposa en l'article 2 de l'Orde de 23 de maig de 1997, de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació, sobre reglamentació de les produccions que s'obtenen per tècniques d'agricultura integrada, que faculta el director general d'Investigació i Tecnologia Agroalimentària per a dictar les disposicions de desenvolupament necessàries per a l'aplicació d'allò que s'ha disposat en l'esmentada orde, resolc:

Modificar la Resolució de 17 de gener de 2008, que establix les normes per a la producció integrada de vinya a la Comunitat Valenciana de la manera següent:

Primer

L'annex VI: estratègia de control integrat se substitueix per l'annex VI que s'hi adjunta.

València, 1 de setembre de 2008.– El director general d'Investigació i Tecnologia Agroalimentària

Conselleria de Agricultura, Pesca y Alimentación

RESOLUCIÓN de 1 de septiembre de 2008, del director general de Investigación y Tecnología Agroalimentaria, por la que se modifican las normas para la producción integrada en vid, en el ámbito de la Comunitat Valenciana.
[2008/9925]

La Resolución de 17 de enero de 2008, del director general de Investigación y Tecnología Agroalimentaria, estableció las normas para la producción integrada en vid en el ámbito de la Comunitat Valenciana, que actualmente están en vigor (DOGV nº 5696 de 5 de febrero de 2008).

Los recientes cambios en los límites máximos de residuos correspondientes a diferentes materias activas de fitosanitarios aconsejan actualizar dichas normas técnicas.

Considerando que las normas técnicas cumplen, en general, con los requisitos exigidos en el Real Decreto 1201/2002, de 20 de noviembre, por el que se regula la producción integrada de productos agrícolas, en especial en lo dispuesto en los artículos 3 a 8 y en los anexos, donde se establecen las exigencias comunes o mínimas de la producción integrada, pero deben adaptarse en algunos aspectos.

Considerando lo dispuesto en el artículo 2 de la Orden de 23 de mayo de 1997, de la Conselleria de Agricultura, Pesca y Alimentación, sobre reglamentación de las producciones obtenidas por técnicas de agricultura integrada, que faculta al director general de Investigación y Tecnología Agroalimentaria para dictar las disposiciones de desarrollo necesarias para la aplicación de lo dispuesto en dicha orden, resuelvo:

Modificar la Resolución de 17 de enero de 2008, que establece las normas para la producción integrada de vid en la Comunitat Valenciana de la siguiente manera:

Primero

El anexo VI: estrategia de control integrado se sustituye por el anexo VI que se adjunta

Valencia, 1 de septiembre de 2008.– El director general de Investigación y Tecnología Agroalimentaria.

ANNEX VI
ESTRATÈGIA DE CONTROL INTEGRAT

PLAGA	METODOLOGIA SEGUIMENT (*)	CRITERIS D'INTERVENCIÓ: LLINDARS	CONTROL QUÍMIC O BIOTÈCNIC: MATÈRIES ACTIVES	CONTROL BIOLÒGIC I FAUNA AUXILIAR	MÈTODES CULTURALS
Cuc del raïm <i>Lobesia botrana</i>	Captures d'adults en paranys sexuals i/o alimentaris i observació d'ous i larves en 100 xanglots (4 xanglots/cep de diferents orientacions, en 25 ceps).	En 1ª generació no es recomana intervindre. En 2ª i 3ª generació en raïm de taula intervindre al superar l'1% de xanglots atacats. En raïm de vinificació intervindre quan se superen el 10% de xanglots amb presència de plaga en 2ª generació i el 5% en 3ª generació.	Confusió sexual (R) Tebufenocida (R) Flufenoxuron (R) Metoxifenocida (R) Clorpirifòs (1) Metil clorpirifòs (1) (6) Spinosad (R) Fenoxicarb Fenoxicarb + Lufenuron Indoxacarb (9) Aplicació, si és possible, localitzada en els xanglots. Màxim 2 aplicacions contra cada una de les generacions carpòfiles.	<i>Bacillus thuringiensis (R)</i> <i>Dibrachys affinis</i> <i>Dibrachys cavus</i> <i>Campoplex capitator</i> <i>Crysopa carnea</i> <i>Coccinèl·lids</i>	Poda en verd (esfullament i escavallament) per a facilitar la ventilació i exposició dels xanglots.
Cotonet <i>Planococcus citrii</i>	A l'hivern observar el% de ceps amb presència de l'insecte. En vegetació observar el% de brots i/o xanglots atacats a partir del quallat de fruits.	Cal intervindre només en raïm de taula. S'efectuarà el tractament hivernal quan se supere el 3% de ceps atacats. En vegetació es tractarà quan se superen el 2% de brots o el 1% de xanglots atacats aprofitant el tractament contra la 2ª generació de cuc de raïm.	Oli mineral (hivern) (R) Clorpirifòs (1) Imidacloprid (1) Es recomana, si és possible, l'aplicació a fogars o rodals o només a les plantes afectades. Màxim 2 tractaments en vegetació.	<i>Crytolaemus montrouzieri</i> <i>Leptomastix dactilopii</i> <i>Anagyrus pseudococci</i> <i>Leptomastoidea abnormis</i> <i>Prochiloneurus bolivari</i> <i>Signiphora conjugalis</i> <i>Coccinella septempunctata</i> <i>Chilocurus bipostulatus</i> <i>Scymus</i> sp.	Escorçament de tronc i braços durant l'hivern i cremada posterior de les restes. Poda en verd per a afavorir l'aireig i impedir l'excessiu ombreig.

ANNEX VI

ESTRATÈGIA DE CONTROL INTEGRAT (cont. 2)

PLAGA	METODOLOGIA SEGUIMENT (*)	CRITERIS D'INTERVENCIÓ: LLINDARS	CONTROL QUÍMIC O BIOTÈCNIC: MATÈRIES ACTIVES	CONTROL BIOLÒGIC I FAUNA AUXILIAR	MÈTODES CULTURALS
Mosquit verd <i>Empoasca</i> sp. <i>Jacobiasca</i> sp.	Trampes cromatòpiques grogues. S'observarà el nombre d'insectes per fulla (en 100 fulles de la zona intermèdia del sarment) abans de tractar la 2 ^a i 3 ^a generació de cuc de raïm.	Quan es detecten augments importants de captures en trampes i quan se supere 2 insecte/fulla en 2 ^a gen. de cuc de raïm i 1 insecte/fulla en 3 ^a gen. de cuc de raïm.	Flufenoxuron (R) Clorpirifòs (1) Acrinatrín (8) Imidacloprid (1) Màxim 2 aplicac./any excepte casos excepcionals.	<i>Anagrus atomus</i>	
Trips de Califòrnia <i>Frankliniella occidentalis</i>	S'observarà el nombre de formes mòbils després de colpejar 100 xanglots des de l'inici de la floració fins a una setmana després de finalitzada esta floració. Trampes cromatòpiques blaves.	Només es tractarà en raïm de taula amb un llindar de 0,25 formes mòbils per xanglot.	Metiocarb (2) Spinosad (R) Acrinatrín (8) Màxim 1 aplicació/any.	<i>Orius</i> sp. <i>Crysopa</i> sp.	Eliminació de les males herbes abans de l'estat fenològic D-E (eixida i extensió de fulles), però no durant el període de floració-quallat.
Cucs grisos <i>Agrotis</i> sp. i altres	Observació de ceps durant el desborrament, s'observen els primers danys en la brotada.	Si s'observen gemmes mossegades.	Clorpirifòs	<i>Apanteles ruflorus</i> <i>Ichneumon sarcitorius</i> <i>Amblyteles armatrius</i> <i>Campoletis annylata</i> <i>Entomophthora megasperma</i> <i>Meteorus rubens</i>	Cal mantindre les males herbes a la primavera fins a l'estat E, almenys, en la filera i eliminar-les a l'estiu.
Hàltica <i>Haltica ampelophaga</i>	Observació d'adults i postes en brots i fulles des de l'inici de la brotada fins a la floració.	Normalment no requerix intervenció pel control biològic natural.		<i>Zicrona caerulea</i>	

ANNEX VI

ESTRATÈGIA DE CONTROL INTEGRAT (cont. 3)

PLAGA	METODOLOGIA SEGUIMENT (*)	CRITERIS D'INTERVENCIÓ: LLINDARS	CONTROL QUÍMIC O BIOTÈCNIC: MATÈRIES ACTIVES	CONTROL BIOLÒGIC I FAUNA AUXILIAR	MÈTODES CULTURALS
Castanyola <i>Vesperus xatarti</i>	Paranys lluminosos i/o sexuals de captura d'adults. S'observarà del% d'eclosió d'ous en ceps ocupats o paranys de posta.	On s'observen símptomes de dany cal realitzar un tractament a l'eclosió dels primers ous. El tractament serà localitzat en el sòl al voltant del cep.	Clorpirifòs Màxim 1 - 2 aplicac./a ny.	Nemàtodes <i>Steinerna</i>	Paranys de posta a la tardor i retirada a l'hivern. Eliminació dels ceps molt atacats.
Pugons	Observació de 100 brots i 100 xanglots des de prefloració (estat G) fins a gra grandària pèsol. Màxima sensibilitat en floració-quallat.	Quan se sobrepassa el 5-10% de xanglots amb presència de pugó.	Imidacloprid, només en el període de floració-quallat.	Coccinèl·lids Crisopa	Poda en verd.
Mosca de la fruita <i>Ceratitis capitata</i> i altres dípters	Captures en paranys alimentaris i/o sexuals. Observació del% de xanglots atacats.	Només en raïm de taula a primeres captures i/o quan se supere l'1% de xanglots atacats.	Captura massiva d'adults en paranys alimentaris i/o sexuals.		Eliminació de fruites afectades. Control de fruiters pròxims.
Aranya groga tacada <i>Tetranychus urticae</i>	Observació del% de ceps amb símptomes i complementàriament la presència de formes mòbils en fulles des de l'inici de floració fins a l'inici de verolament.	En raïm de taula es tracta quan s'observen els primers fogars, preferiblement, de forma localitzada. Si l'atac es generalitzat s'actuarà en tota la parcel·la.	Hexitiazox (2) Fenbutestan (2) Dicofol (2) Acrinatrín (8) Propargita (2) (6) Es procurarà realitzar el tractament només als fogars inicials.	En general important i suficient: <i>Typhlodromus phialatus</i> <i>Euseius scutalis</i> <i>Euseius stipulatus</i> <i>Ambliseius californicus</i> <i>Ambliseilla setosa</i> <i>Typhlodromus piri</i>	Eliminació de les males herbes abans de l'inici de la brotada. Elecció dels plaguicides contra altres plagues menys perjudicials per als fitoseids útils.

ANNEX VI

ESTRATÈGIA DE CONTROL INTEGRAT (cont. 4)

PLAGA	METODOLOGIA SEGUIMENT (*)	CRITERIS D'INTERVENCIÓ: LLINDARS	CONTROL QUÍMIC O BIOTÈCNIC: MATÈRIES ACTIVES	CONTROL BIOLÒGIC I FAUNA AUXILIAR	MÈTODES CULTURALS
Aranya groga tacada <i>Tetranychus urticae</i>		En raïm de vinificació cal actuar només quan se sobrepassen estos llindars: Inici de floració: 5% de ceps amb símptomes. Tract. 2 ^a gen. de cuc del raïm: 25% de ceps amb símptomes. 2-3 setmanes més tard: 40% de ceps amb símptomes.	Màxim 2 aplicac./any.	Typhlodromus rhenanoides Phytoseiulus persimilis Anthoseius rhenanoides Ambliseius isotrichus Typhlodromus carmonae Stethorus punctillum Crisopa	
Aranya roja <i>Panonychus ulmi</i>	A l'hivern cal observar el% de brocades ocupades per postes. En vegetació cal observar el% de fulles ocupades per formes mòbils.	S'actuarà quan se sobrepassen estos nivells: Hivern: 20% brocades ocupades. Vegetació: Estats E/F fins a estiu: 20-25% fulles ocupades. Aturada estiu: 15-20% fulles ocupades.	Hexitiazox (2) Fenbutestan (2) Dicofol (2) Acrinatrín (8) Propargita (2) (6) Fenpiroximato (2) Piridaben (2) Màxim 2 aplicac./any.	La mateixa que l'aranya groga tacada, que sol controlar de forma natural la plaga.	Cal cremar la fusta de poda. Elecció dels plaguicides contra altres plagues menys perjudicials per als seus enemics naturals (fitoseids).
Brevipalp <i>Brevipalpus lewisi</i> Erinosi de la vinya <i>Eriophyes vitis</i>	Observació del% de brots o xanglots afectats en prefloració.	No s'ha de superar l'1% en raïm de taula o el 5% en raïm de vinificació de brots o xanglots afectats, en el cas del brevipalp, i símptomes notables en brotada en el cas de l'erinosi.	Sofre en empolvorament (R) (4). Màxim 1 aplicació/any.		

ANNEX VI

ESTRATÈGIA DE CONTROL INTEGRAT (cont. 5)

PLAGA	METODOLOGIA SEGUIMENT (*)	CRITERIS D'INTERVENCIÓ: LLINDARS	CONTROL QUÍMIC O BIOTÈCNIC: MATÈRIES ACTIVES	CONTROL BIOLÒGIC I FAUNA AUXILIAR	MÈTODES CULTURALS
Acariosi de la vinya <i>Calepitrimerus vitis</i>	Observació de 100 fulles terminals a contrallum en vegetació. Observació de 100 gemmes després de la poda hivernal.	50-100 àcars/fula en vegetació o 1-3 àcars/gemma a l'hivern.	En vegetació: Sofre en empolvorament (R) (4) (9) Dicofol (2) (9) Màxim aplicació/any. 1	<i>Typhlodromus piri</i>	Cal cremar les restes de poda. No s'han d'empeltar sarments de parcel·les atacades.

MALALTIA	METODOLOGIA SEGUIMENT (*)	ESTRATÈGIA D'INTERVENCIÓ	CONTROL QUÍMIC O BIOTÈCNIC: MATÈRIES ACTIVES	MÈTODES CULTURALS
Mildiu <i>Plasmopara vitícola</i>	Control de temperatura, pluges, humitat relativa i fenologia, si és possible de forma automàtica per a aplicació de modelització. Observació de símptomes en fulles per a la valoració del risc.	Cal actuar segons les indicacions del model. És aconsellable el primer tractament preventiu quan es complisca la regla dels «3 deus», encara que en raïm de vinificació pot esperar-se a primeres taques. Els posteriors tractaments es faran en funció del període d'incubació, persistència dels fungicides usats i risc segons factors climàtics. És aconsellable un tractament preventiu a l'inici de floració amb un fungicida sistèmic.	Productes cúprics (R) Azoxistrobín (R) (pen) (10) Piraclostrobín (R) (pen)(5) (6) (10) Dimetomorf (pen) (4) (10) Cimoxanil (pen) (5) (10) Famoxadona (pen) (5) (10) Fosetil-Al (sist) (10) Benalaxil (sist) (5) (10) Metalaxil-M (mefenoxam) (sist) (5) (10) Iprovalicarb (sist) (5) (6) (10) Mancozeb Maneb Metiram Captan (3) Folpet (3) Ciazofamida (10) Zoxamida (5) (10) Metalaxil (sist) (5) (10) Cal alternar matèries actives.	Poda en verd per a afavorir l'aireig. Eliminació rebrots del tronc. Limitació del adobament per a evitar excessiu vigor.

ANNEX VI

ESTRATÈGIA DE CONTROL INTEGRAT (cont. 6)

MALALTIA	METODOLOGIA SEGUIMENT (*)	ESTRATÈGIA D'INTERVENCIÓ	CONTROL QUÍMIC O BIOTÈCNIC: MATÈRIES ACTIVES	MÈTODES CULTURALS
Oïdi de la vinya <i>Uncinula necator</i>	Observació de brots i xanglots per a la detecció de símptomes. Utilització d'estacions meteorològiques automàtiques per a la valoració del risc.	Malaltia endèmica que requereix tractaments preventius. El període de màxim risc es localitza entre floració i verolament. Com a mínim es recomanen 3 aplicacions (inici floració, grans grandària pèsol i abans del verolament), encara que este nombre pot incrementar-se en el cas de condicions climàtiques favorables i sensibilitat varietal, i es respecta la persistència dels productes utilitzats. Es recomana l'ús d'estacions meteorològiques avisadores automàtiques. Es recomana no tractar a partir del verolament.	Sofre (R) (3) Azoxistrobín (R) (10) Kresoxim-metil (R) (10) Trifloxistrobín (R) (10) Piraclostrobín (R) (6) Dinocap (6) Quinoxifèn Permanganat de potassi Ciproconazol (4) Fenbuconazol (4) Fluquinconazol (4) Flusilazol (4) Miclobutanil (4) Penconazol (4) Tebuconazol (4) Tetraconazol (4) Triadimenol (4) Cal alternar matèries actives, amb mecanismes d'acció diferents.	Podes en verd per a afavorir l'aireig i la penetració dels fungicides. Sistemes de formació que afavorisquen l'aireig. Cal cremar les restes de poda afectats. Cal limitar l'adobament per a evitar excessiu vigor.
Podridura grisa del raïm <i>Botrytis cinerea</i>	Control de factors climàtics per a estimar el risc. Si és possible usar estacions meteorològiques automàtiques. Observació de xanglots per a detecció de símptomes des de l'inici de la floració fins al quallat i des de l'inici de la maduració fins a la recol·lecció.	En maduració de raïm de taula són aconsellables tractaments preventius en períodes de risc (regla 15-15), especialment, en floració, a l'inici del verolament i 3-4 setmanes abans de la verema. En el cas de raïm de taula embutxacat es realitzarà un tractament preventiu fix abans d'embutxacar. Si es disposa d'estacions meteorològiques automàtiques, cal seguir les indicacions de risc del model.	Iprodiona Metil-tiofanat (6) Folpet (3) Fenhexamida Mepanipirim (6) Boscalida Ciprodinil Fludioxonil Pirimetanil Màxim 3 - 4 aplicac./any, no s'han de repetir productes de la mateixa família més de 2 vegades.	Cal usar portaampelts poc vigorosos. Cal usar varietats poc sensibles. Cal evitar cultius molt vigorosos. Poda equilibrada i esfullament o escavallament per a facilitar l'aireig. Cal evitar tot tipus de ferides en les baies. Cal evitar, si és possible, estrés hídric.

ANNEX VI

ESTRATÈGIA DE CONTROL INTEGRAT (cont. 7)

MALALTIA	METODOLOGIA SEGUIMENT (*)	ESTRATÈGIA D'INTERVENCIÓ	CONTROL QUÍMIC O BIOTÈCNIC: MATÈRIES ACTIVES	MÈTODES CULTURALS
Podredumbre àcida <i>Acetobacter</i> sp. <i>Kloeoclera apiculata</i> <i>Saccharomycosis viti</i> I secundàries <i>Aspergillus niger</i> <i>Alternaria</i> sp. <i>Rhizopus nigricans</i> <i>Cladosporium herbarum</i> <i>Penicillium</i> sp.	Observació de la presència de danys en xanglots des de l'inici de la maduresa.			Las indicades per a la podridura grisa. Cal suprimir els rebuigs de cellers o restes de xanglots.
Excoriosi <i>Phomopsis viticola</i>	Observació de símptomes en brotada i durant la poda per a detectar els danys en la base dels brots i els xanglots.	Són preferibles les pràctiques culturals, però en cas de danys de certa consideració es poden efectuar tractaments després del desborrament, i es protegix, especialment, els estats fenològics D i E, quan les condicions meteorològiques siguen les adequades.	Mancozeb Metiram Folpet (3) Màxim 2 aplicac./any.	Eliminació de la fusta amb símptomes durant la poda. Cal cremar restes de poda. No s'ha d'agafar material per a empeltar de plantes afectades.
Black-rot <i>Guignardia bidwelli</i>	Observació de primeres taques en fulles i, posteriorment, atacs en xanglot. Control de temperatures i pluges.	Aplicacions preventives en cas de condicions favorables (temperatures superiors a 10°C i pluges), des del desborrament, en zones on s'hagen observat danys en anys anteriors.	Mancozeb Metiram Miclobutanil (4) Cimoxanilo + Sulfat cuprocàlcic Màxim 2 aplicac./any.	Eliminació de vinyes abandonades. Cal cremar restes de poda. En el conreu mecànic es preferible una labor primerenca en primavera per a soterrar l'inòcul.

ANNEX VI

ESTRATÈGIA DE CONTROL INTEGRAT (cont. 8)

MALALTIA	METODOLOGIA SEGUIMENT (*)	ESTRATÈGI A D'INTERVEN CIÓ	CONTROL QUÍMIC O BIOTÈCNIC: MATÈRIES ACTIVES	MÈTODES CULTURALS
Fongs de la fusta (llampat dels ceps, eutipiosi i altres)	Observació de símptomes i en cas de dubte diagnòstic de laboratori. Marcatge de ceps per a intervindre de forma específica sobre estos durant l'aturada vegetativa.	Només pràctiques culturals.		<p>Cal usar material de plantació o reproducció sa.</p> <p>Cal retardar la poda hivernal i realitzar-la en temps sec desinfectant els estris de poda entre planta i planta.</p> <p>Cal començar la poda per plantes sense símptomes.</p> <p>Cal procurar fer els talls de poda verticals.</p> <p>Cal evitar grans talls de poda. En cas d'efectuar-los s'ha d'aplicar un màstic protector/cicatritzant.</p> <p>Cal cremar les restes de poda de ceps afectats.</p> <p>En cas de ceps molt afectats s'han d'arrancar i cremar.</p> <p>En el cas particular d'atacs d'eutipiosi es pot realitzar una poda severa fins a aconseguir fusta sana per a forçar el rebrot del cep.</p> <p>En cas d'atacs de llampat dels ceps amb ceps parcialment afectats, es pot eliminar per mitjà de poda la part afectada, es desinfecten les tisores de podar i s'aplica màstic protector a la ferida.</p> <p>També és útil el mètode tradicional d'obrir el tronc amb una destal, impedint que es tanque col·locant una pedra (el fong no pot sobreviure en presència d'aire).</p> <p>En les noves plantacions cal evitar les situacions d'estrés</p>

ANNEX VI

ESTRATÈGIA DE CONTROL INTEGRAT (cont. i 9)

(*) Sistema de mostratge: excepte en els casos en què s'especifique el contrari, les observacions s'efectuaran en 100 ceps per unitat cultural homogènia.

(1) Màxim 2 aplicacions a l'any, independentment del paràsit que combaten.

(2) Màxim 1 aplicació a l'any, independentment del paràsit que combaten.

(3) Només en raïm de vinificació fins a l'inici del verolament.

(4) Només fins a l'inici del verolament.

(5) Només en mescles.

(6) Només raïm de vinificació.

(7) Es podrà utilitzar només en el supòsit que s'autoritze oficialment a Espanya el seu ús pel Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació.

(8) Només en raïm de taula i com a màxim una aplicació a l'any.

(9) Pendent d'autorització d'ús per a eixa finalitat. Es podrà utilitzar a partir de la seua autorització.

(10) Màxim 3 aplicacions a l'any.

(R) Producte recomanat.

(pen) Producte penetrant.

(sist) Producte sistèmic.

NOTES:

a) Les matèries actives indicades en este annex VI contra cada plaga podran, excepcionalment, ser utilitzades contra altres plagues, sempre que estiguen registrades contra estes i es respecten les restriccions establides en el reglament de producció integrada.

b) En situacions molt excepcionals es podran autoritzar altres matèries actives no previstes en esta norma tècnica sempre que, quan estiga el seu ús registrat en el cultiu, siga autoritzada per escrit la seua utilització per a la producció integrada en vinya per la Direcció General d'Investigació i Tecnologia Agroalimentària, amb les condicions i limitacions que s'assenyalen en l'autorització.

c) El fet que un organisme aparega esmentat en l'annex VI no obliga l'operador a realitzar el seu seguiment. No obstant això, el no-seguiment d'algun d'estos organismes, al no constituir plaga en l'esmentada zona de cultiu, haurà d'estar degudament justificat.

d) No obstant la previsió de matèries actives admeses en els annexos V i VI en el cultiu de la vinya, i ateses les freqüents renovacions o canvis en les condicions d'ús, el responsable de l'explotació haurà de verificar abans del seu ús la vigència de l'autorització del formulari comercial i de l'ús i cultiu per al qual ho usarà, per mitjà de la corresponent consulta al Registre Oficial de Productes Fitosanitaris del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació (adreça d'Internet: <http://www.mapa.es/es/agricultura/pags/fitos/registro/menu.asp>).

**ANEXO VI
ESTRATEGIA DE CONTROL INTEGRADO**

PLAGA	METODOLOGÍA SEGUIMIENTO (*)	CRITERIOS DE INTERVENCIÓN : UMBRALES	CONTROL QUÍMICO O BIOTÉCNICO: MATERIAS ACTIVAS	CONTROL BIOLÓGICO Y FAUNA AUXILIAR	MÉTODOS CULTURALES
Polilla del racimo <i>Lobesia botrana</i>	Capturas de adultos en trampas sexuales y/o alimenticias y observación de huevos y larvas en 100 racimos (4 racimos/cepa de distintas orientaciones, en 25 cepas).	En 1ª generación no se recomienda intervenir. En 2ª y 3ª generación en uva de mesa intervenir al superar el 1% de racimos atacados. En uva de vinificación intervenir cuando se superen el 10% de racimos con presencia de plaga en 2ª generación y el 5% en 3ª generación.	Confusión sexual (R) Tebufenocida (R) Flufenoxuron (R) Metoxifenocida (R) Clorpirifos (1) Metil clorpirifos (1) (6) <i>Spinosad</i> (R) <i>Fenoxicarb</i> Fenoxicarb + Lufenuron Indoxacarb (9) Aplicación, si es posible, localizada en los racimos. Máximo 2 aplicaciones contra cada una de las generaciones carpófagas.	<i>Bacillus thuringiensis</i> (R) <i>Dibrachys affinis</i> <i>Dibrachys cavus</i> <i>Campoplex capitator</i> <i>Crysopa carnea</i> <i>Coccinélidos</i>	Poda en verde (deshojado y desnietado) para facilitar la ventilación y exposición de los racimos.
Cotonet o melazo <i>Planococcus citri</i>	En invierno observar el% de cepas con presencia del insecto. En vegetación observar el% de brotes y/o racimos atacados a partir del cuajado de frutos.	Intervenir sólo en uva de mesa. Se efectuará el tratamiento invernal cuando se supere el 3% de cepas atacadas. En vegetación se tratará cuando se superen el 2% de brotes o el 1% de racimos atacados aprovechando el tratamiento contra la 2ª generación de polilla.	Aceite mineral (invierno) (R) Clorpirifos (1) Imidacloprid (1) Se recomienda, si es posible, la aplicación a focos o rodales o sólo a las plantas afectadas. Máximo 2 tratamientos en vegetación.	<i>Crytolaemus montrouzieri</i> <i>Leptomastix dactilopii</i> <i>Anagyrus pseudococci</i> <i>Leptomastioidea abnormis</i> <i>Prochiloneurus bolivari</i> <i>Signiphora conjugalis</i> <i>Coccinella septempunctata</i> <i>Chilocurus bipostulatus</i> <i>Scymus sp.</i>	Descortezado de troncos y brazos durante el invierno y quema posterior de los restos. Poda en verde para favorecer la aireación e impedir el excesivo sombreado.

ANEXO VI

ESTRATEGIA DE CONTROL INTEGRADO (Cont. 2)

PLAGA	METODOLOGÍA SEGUIMIENTO (*)	CRITERIOS DE INTERVENCIÓN : UMBRALES	CONTROL QUÍMICO O BIOTÉCNICO: MATERIAS ACTIVAS	CONTROL BIOLÓGICO Y FAUNA AUXILIAR	MÉTODOS CULTURALES
Mosquito verde <i>Empoasca sp.</i> <i>Jacobiasca sp.</i>	Trampas cromatrópicas amarillas. Se observará el número de insectos por hoja (en 100 hojas de la zona intermedia del sarmiento) antes de tratar la 2ª y 3ª generación de polilla.	Al detectar aumentos de importantes de capturas en trampas y cuando se supere 2 insecto/hoja en 2ª gen. de polilla y 1 insecto/hoja en 3ª gen. de polilla.	Flufenoxuron (R) Clorpirifos (1) Acrinatrin (8) Imidacloprid (1) Máximo 2 aplicac./año salvo casos excepcionales.	<i>Anagrus atomus</i>	
Trips de las flores <i>Frankliniella occidentalis</i>	Se observará el número de formas móviles tras golpeo de 100 racimos desde el inicio de la floración hasta una semana después de finalizada dicha floración. Trampas cromatrópicas azules.	Sólo se tratará en uva de mesa con un umbral de 0,25 formas móviles por racimo.	Metiocarb (2) Spinosad (R) Acrinatrin (8) Máximo 1 aplicación/año.	<i>Orius sp.</i> <i>Crysopa sp.</i>	Eliminar las malas hierbas antes del estado fenológico D-E (salida y extensión de hojas), pero no durante el periodo de floración-cujado.
Gusanos grises <i>Agrotis sp.</i> y otros	Observación de cepas durante el desborre, observando los primeros daños en la brotación.	Si se observan yemas mordidas.	Clorpirifos	<i>Apanteles ruflorus</i> <i>Ichneumon sarcitorius</i> <i>Amblyteles armatris</i> <i>Campoletis annylata</i> <i>Entomophthora megasperma</i> <i>Meteorus rubens</i>	Mantener las malas hierbas en primavera hasta el estado E, al menos en la hilera y eliminarlas en verano.
Altica <i>Haltica ampelophaga</i>	Observación de adultos y puestas en brotes y hojas desde el inicio de la brotación hasta la floración.	Normalmente no requiere intervención por el control biológico natural.		<i>Zicrona caerulea</i>	

ANEXO VI

ESTRATEGIA DE CONTROL INTEGRADO (Cont. 3)

PLAGA	METODOLOGÍA SEGUIMIENTO (*)	CRITERIOS DE INTERVENCIÓN : UMBRALES	CONTROL QUÍMICO O BIOTÉCNICO: MATERIAS ACTIVAS	CONTROL BIOLÓGICO Y FAUNA AUXILIAR	MÉTODOS CULTURALES
Castañeta <i>Vesperus xatarti</i>	Trampas luminosas y/o sexuales de captura de adultos. Se observará del% de eclosión de huevos en cepas ocupadas o trampas de puesta.	Donde se observen síntomas de daño realizar un tratamiento a la eclosión de primeros huevos. El tratamiento será localizado en el suelo alrededor de la cepa.	Clorpirifos Máximo 1 – 2 aplicac./año.	Nemátodos <i>Steinerna</i>	Trampas de puesta en otoño y retirada en invierno. Eliminar las cepas muy atacadas.
Pulgones	<i>Observación de 100 brotes y 100 racimos desde prefloración (estado G) hasta grano tamaño guisante. Máxima sensibilidad en floración-cuajado.</i>	Cuando se sobrepase el 5-10% de racimos con presencia de pulgón.	Imidacloprid, sólo en el periodo de floración-cuajado.	Coccinelidos Crisópidos	Poda en verde.
Mosca de la fruta y otros dípteros <i>Ceratitis capitata</i>	<i>Capturas en trampas alimenticias y/o sexuales. Observación del% de racimos atacados.</i>	<i>Sólo en uva de mesa a primeras capturas y/o cuando se supere el 1% de racimos atacados.</i>	Captura masiva de adultos en trampas alimenticias y/o sexuales.		Eliminar frutas afectadas. Control de frutales próximos.
Araña amarilla <i>Tetranychus urticae</i>	<i>Observación del% de cepas con síntomas y complementariamente la presencia de formas móviles en hojas desde inicio de floración hasta inicio de enero.</i>	– En uva de mesa tratar al observar los primeros focos, preferiblemente de forma localizada. Si el ataque es generalizado se actuará en toda la parcela.	Hexitiazox (2) Fenbutestan (2) Dicofol (2) Acrinatrín (8) Propargita (2) (6) Procurar realizar el tratamiento sólo a los focos iniciales.	En general y suficiente: <i>Typhlodromus phialatus</i> <i>Euseius scutalis</i> <i>Euseius stipulatus</i> <i>Ambliseius californicus</i> <i>Ambliseilla setosa</i> <i>Typhlodromus piri</i>	Eliminar las malas hierbas antes del inicio de la brotación. Elegir los plaguicidas contra otras plagas menos perjudiciales para los fitoseidos útiles.

ANEXO VI

ESTRATEGIA DE CONTROL INTEGRADO (Cont. 4)

PLAGA	METODOLOGÍA SEGUIMIENTO (*)	CRITERIOS DE INTERVENCIÓN : UMBRALES	CONTROL QUÍMICO O BIOTÉCNICO: MATERIAS ACTIVAS	CONTROL BIOLÓGICO Y FAUNA AUXILIAR	MÉTODOS CULTURALES
Araña amarilla <i>Tetranychus urticae</i>		– En uva de vinificación actuar sólo cuando se sobrepasen estos umbrales: Inicio de floración: 5% de cepas con síntomas. Trat. 2ª gen. de polilla del racimo: 25% de cepas con síntomas. 2-3 semanas más tarde: 40% de cepas con síntomas.	Máximo 2 aplicac./año.	Typhlodromus rhenanoides Phytoseiulus persimilis Anthoseius rhenanoides Amliseius isotrichus Typhlodromus carmonae Stethorus punctillum Crisopidos	
Araña roja <i>Panonychus ulmi</i>	En invierno observar el% de pulgares ocupados por puestas. En vegetación observar el% de hojas ocupadas por formas móviles.	Se actuará cuando se sobrepasen estos niveles: Invierno: 20% pulgares ocupados. Vegetación: Estados E/F hasta verano: 20-25% hojas ocupadas. Parada verano: 15-20% hojas ocupadas.	Hexitiazox (2) Fenbutestan (2) Dicofol (2) Acrinatrín (8) Propargita (2) (6) Fenpiroximato (2) Piridaben (2) Máximo 2 aplicac./año.	La misma que la araña amarilla, que suele controlar de forma natural a la plaga.	Quemar la madera de poda. Elegir los plaguicidas contra otras plagas menos perjudiciales para sus enemigos naturales (fitoseidos).
Acaro de la roña <i>Brevipalpus lewisi</i> y Erinosis <i>Eriophyes vitis</i>	Observación del% de brotes o racimos afectados en prefloración.	No superar el 1% en uva de mesa o el 5% en uva de vino de brotes o racimos afectados, en el caso del ácaro de la roña, y síntomas notables en brotación en el caso de la eriosis.	Azufre en espolvoreo (R) (4). Máximo 1 aplicación/año.		

ANEXO VI

ESTRATEGIA DE CONTROL INTEGRADO (Cont. 5)

PLAGA	METODOLOGÍA SEGUIMIENTO (*)	CRITERIOS DE INTERVENCIÓN : UMBRALES	CONTROL QUÍMICO O BIOTÉCNICO: MATERIAS ACTIVAS	CONTROL BIOLÓGICO Y FAUNA AUXILIAR	MÉTODOS CULTURALES
Acariosis <i>Calipitrimerus vitis</i>	Observación de 100 hojas terminales al trasluz en vegetación. Observación de 100 yemas después de la poda invernal.	50-100 acaros/hoja en vegetación o 1-3 acaros/yema en invierno.	En vegetación: Azufre en espolvoreo (R) (4) (9) Dicofol (2) (9) Máximo 1 aplicación/año.	<i>Typhlodromus pyri</i>	Quemar restos de poda. No injertar sarmientos de parcelas atacadas.

ENFERMEDAD	METODOLOGÍA SEGUIMIENTO (*)	ESTRATEGIA DE INTERVENCIÓN	CONTROL QUÍMICO O BIOTÉCNICO: MATERIAS ACTIVAS	MÉTODOS CULTURALES
Mildiu <i>Plasmopara viticola</i>	Control de temperatura, lluvias, humedad relativa y fenología, a ser posible de forma automática para aplicación de modelización. Observación de síntomas en hojas para la valoración del riesgo.	Actuar según las indicaciones del modelo. Es aconsejable el primer tratamiento preventivo cuando se cumpla la regla de los «3 dieces», aunque en uva de vinificación puede esperarse a primeras manchas. Los posteriores tratamientos se darán en función del periodo de incubación, persistencia de los fungicidas empleados y riesgo según factores climáticos. Es aconsejable un tratamiento preventivo al inicio de floración con un fungicida sistémico.	Productos cúpricos (R) Azoxistrobin (R) (pen) (10) Piraclostrobin (R) (pen)(5) (6) (10) Dimetomorf (pen) (4) (10) Cimoxanilo (pen) (5) (10) Famoxadona (pen) (5) (10) Fosetil-AI (sist) (10) Benalaxil (sist) (5) (10) Metalaxil-M (mefenoxam) (sist) (5) (10) Iprovalicarb (sist) (5) (6) (10) Mancozeb Maneb Metiram Captan (3) Folpet (3) Ciazofamida (10) Zoxamida (5) (10) Metalalxil (sist) (5) (10) Alternar materias activas.	Poda en verde para favorecer la aireación. Eliminar rebrotes del tronco. Limitar el abonado para evitar excesivo vigor.

ANEXO VI

ESTRATEGIA DE CONTROL INTEGRADO (Cont. 6)

ENFERMEDAD	METODOLOGÍA SEGUIMIENTO (*)	ESTRATEGIA DE INTERVENCIÓN	CONTROL QUÍMICO O BIOTÉCNICO: MATERIAS ACTIVAS	MÉTODOS CULTURALES
Oidio <i>Uncinula necator</i>	Observación de brotes y racimos para la detección de síntomas. Utilización de estaciones meteorológicas automáticas para la valoración del riesgo.	Enfermedad endémica que requiere tratamientos preventivos. El periodo de máximo riesgo se localiza entre floración y envero. Como mínimo se recomiendan 3 aplicaciones (inicio floración, granos tamaño guisante y antes del envero), aunque este número puede incrementarse en el caso de condiciones climáticas favorables y sensibilidad varietal, respetando la persistencia de los productos utilizados. Se recomienda el empleo de estaciones meteorológicas avisadoras automáticas. Se recomienda no tratar a partir del envero.	Azufre (R) (3) Azoxistrobin (R) (10) Kresoxim-metil (R) (10) Trifloxistrobin (R) (10) Piraclostrobin (R) (6) Dinocap (6) Quinoxifen Permanganato potásico Ciproconazol (4) Fenbuconazol (4) Fluquinconazol (4) Flusilazol (4) Myclobutanil (4) Penconazol (4) Tebuconazol (4) Tetraconazol (4) Triadimenol (4) Alternar materias activas, con mecanismos de acción distintos.	Podas en verde para favorecer la aireación y la penetración de los fungicidas. Sistemas de formación que favorezcan la aireación. Quema de restos de poda afectados. Limitar el abonado para evitar excesivo vigor.
Podredumbre gris <i>Botrytis cinerea</i>	Control de factores climáticos para estimar el riesgo. A ser posible utilizar estaciones meteorológicas automáticas. Observación de racimos para detección de síntomas desde el inicio de la floración al cuajado y desde el inicio de la maduración a la recolección.	En maduración de uva de mesa son aconsejables tratamientos preventivos en periodos de riesgo (regla 15-15), especialmente en floración, a inicio del envero y 3-4 semanas antes de la vendimia. En el caso de uva de mesa embolsada se realizará un tratamiento preventivo fijo antes de embolsar. Si se dispone de estaciones meteorológicas automáticas, seguir las indicaciones de riesgo del modelo.	Iprodiona Metil-tiofanato (6) Folpet (3) Fenhexamida Mepanipirim (6) Boscalida Ciprodinil Fludioxonil Pirimetanil Máximo 3 - 4 aplicac./año, no repitiendo productos de la misma familia más de 2 veces.	Empleo de portainjertos poco vigorosos. Empleo de variedades poco sensibles. Evitar cultivos muy vigorosos. Poda equilibrada y deshojado o desnietado para facilitar la aireación. Evitar todo tipo de heridas en las bayas. Evitar, si es posible, estrés hídrico.

ANEXO VI

ESTRATEGIA DE CONTROL INTEGRADO (Cont. 7)

ENFERMEDAD	METODOLOGÍA SEGUIMIENTO (*)	ESTRATEGIA DE INTERVENCIÓN	CONTROL QUÍMICO O BIOTÉCNICO: MATERIAS ACTIVAS	MÉTODOS CULTURALES
Podredumbre ácida <i>Acetobacter sp.</i> , <i>Kloeoclera apiculata</i> , <i>Saccharomyces viti</i> y secundarias <i>Aspergillus niger</i> , <i>Alternaria sp.</i> , <i>Rhizopus nigricans</i> , <i>Cladosporium herbarum</i> , <i>Penicillium sp.</i>	Observar la presencia de daños en racimos desde el inicio de la madurez.			Las indicadas para la podredumbre gris. Suprimir los desechos de bodegas o restos de racimos.
Excoriosis <i>Phomopsis viticola</i>	Observación de síntomas en brotación y durante la poda para detectar los daños en la base de los brotes y los racimos.	Son preferibles las prácticas culturales, pero en caso de daños de cierta consideración pueden efectuarse tratamientos después el desborre, protegiendo especialmente los estados fenológicos D y E, cuando las condiciones meteorológicas sean las adecuadas.	Mancozeb Metiram Folpet (3) Máximo 2 aplicac./año.	Eliminar madera con síntomas durante la poda. Quemar restos de poda. No tomar material para injertar de plantas afectadas.
Black-rot <i>Guignardia bidwellii</i>	Observación de primeras manchas en hojas y posteriormente ataques en racimo. Control de temperaturas y lluvias.	Aplicaciones preventivas en caso de condiciones favorables (temperaturas superiores a 10 °C y lluvias), desde el desborre, en zonas donde se hayan observado daños en años anteriores.	Mancozeb Metiram Miclobutanil (4) Cimoxanilo + Sulfato cuprocálcico Máximo 2 aplicac./año.	Eliminar viñas abandonadas. Quemar restos de poda. En el laboreo mecánico es preferible una labor temprana en primavera para enterrar el inóculo.

ANEXO VI

ESTRATEGIA DE CONTROL INTEGRADO (Cont. 8)

ENFERMEDAD	METODOLOGÍA SEGUIMIENTO (*)	ESTRATEGIA DE INTERVENCIÓN	CONTROL QUÍMICO O BIOTÉCNICO: MATERIAS ACTIVAS	MÉTODOS CULTURALES
<p>Hongos de la madera (yesca, eutipiosis y otros)</p>	<p>Observación de síntomas y en caso de duda diagnóstico de laboratorio. Marcaje de cepas para intervenir de forma específica sobre ellas durante la parada vegetativa.</p>	<p>Sólo prácticas culturales.</p>		<p>Utilizar material de plantación o reproducción sano. Retrasar la poda invernal y realizarla en tiempo seco desinfectando los útiles de poda entre planta y planta. Comenzar la poda por plantas sin síntomas. Procurar hacer los cortes de poda verticales. Evitar grandes cortes de poda. Caso de efectuarse aplicar un mastic protector/cicatrizante. Quemar los restos de poda de cepas afectadas. En caso de cepas muy afectadas se deben arrancar y quemar. En el caso particular de ataques de eutipiosis se puede realizar una poda severa hasta alcanzar madera sana para forzar el rebrote de la cepa. En caso de ataques de yesca con cepas parcialmente afectadas, se puede eliminar mediante poda la parte afectada, desinfectando las tijeras de podar y aplicar mastic protector a la herida. También es útil el método tradicional de abrir el tronco con un hacha, impidiendo que se cierre colocando una piedra (el hongo no puede sobrevivir en presencia de aire). En las nuevas plantaciones evitar las situaciones de estrés.</p>

ANEXO VI

ESTRATEGIA DE CONTROL INTEGRADO (Cont. y 9)

- (*) Sistema de muestreo: salvo en los casos en que se especifique lo contrario, las observaciones se efectuarán en 100 cepas por unidad cultural homogénea.
- (1) Máximo 2 aplicaciones al año, independientemente del parásito que combatan.
 - (2) Máximo 1 aplicación al año, independientemente del parásito que combatan.
 - (3) Sólo en uva de vinificación hasta inicio enero.
 - (4) Sólo hasta inicio de enero.
 - (5) Sólo en mezclas.
 - (6) Sólo uva de vinificación.
 - (7) Se podrá utilizar sólo en el supuesto que se autorice oficialmente en España su uso por el Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación.
 - (8) Sólo en uva de mesa y como máximo una aplicación al año.
 - (9) Pendiente de autorización de uso para esa finalidad. Se podrá utilizar a partir de su autorización.
 - (10) Máximo 3 aplicaciones al año.
- (R) Producto recomendado.
- (pen) Producto penetrante.
- (sist) Producto sistémico.

NOTAS:

- a) Las materias activas indicadas en este ANEXO VI contra cada plaga, podrán excepcionalmente ser utilizadas contra otras plagas, siempre que estén registradas contra las mismas y se respeten las restricciones establecidas en el reglamento de producción integrada.
- b) En situaciones muy excepcionales podrán autorizarse otras materias activas no contempladas en esta norma técnica siempre que, estando su uso registrado en el cultivo, sea autorizada por escrito su utilización para la producción integrada en vid por la Dirección General de Investigación y Tecnología Agroalimentaria, con las condiciones y limitaciones que señale dicha autorización.
- c) El hecho de que un organismo aparezca citado en el ANEXO VI no obliga al operador a realizar su seguimiento. No obstante, el no seguimiento de alguno de estos organismos, al no constituir plaga en dicha zona de cultivo, deberá estar debidamente justificado.
- d) No obstante la previsión de materias activas admitidas en los ANEXOS V y VI en el cultivo de la vid, y dados las frecuentes renovaciones o cambios en las condiciones de uso, el responsable de la explotación deberá verificar antes de su uso la vigencia de la autorización del formulado comercial y del uso y cultivo para el que lo vaya a emplear, mediante la correspondiente consulta al Registro Oficial de Productos Fitosanitarios del Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación (dirección web: <http://www.mapa.es/es/agricultura/pags/fitos/registro/menu.asp>)."